

**ỦY BAN NHÂN DÂN
XÃ CẨM TÂN**

**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập – Tự do – Hạnh phúc**

Số: /CV-UBND
V/v hướng dẫn phòng trừ một
số loại sâu, bệnh trên cây keo

Cẩm Tân, ngày 08 tháng 6 năm 2021

Kính gửi: Các Ông (bà) trưởng thôn và bà con nhân dân.

Thực hiện Công văn số 09/CV-TTĐVNN ngày 08 tháng 6 năm 2021 của Trung tâm dịch vụ nông nghiệp huyện Cẩm Thủy, về việc hướng dẫn phòng trừ một số loại sâu, bệnh hại trên cây keo.

Qua theo dõi và kiểm tra thời gian gần đây, tình trạng cây keo chết héo và phát triển một số loại sâu bệnh hại. Tốc độ cây bị chết lan nhanh, thành chòm, thành khoảng lớn, chủ yếu ở diện tích rừng trồng từ 1-5 năm tuổi, trên giống keo hạt và keo hom... Trước thực trạng này UBND xã Cẩm Tân hướng dẫn bà con nhân dân một số biện pháp phòng trừ tổng hợp các loại sâu bệnh chính gây hại trên cây keo giúp cho kinh tế lâm nghiệp của xã phát triển bền vững.

1. Bệnh chết héo:

* **Triệu chứng:** Triệu chứng điển hình của bệnh chết héo cây keo là trên thân hoặc cành cây bị bệnh có những vết loét, thâm hoặc vết lõm ở phần vỏ cây. Vỏ trong và gỗ xung quanh vị trí vết bệnh bị đổi màu đậm hơn bình thường, vỏ ngoài khô có vết nứt, có thể chảy nhựa hoặc sùi bọt. Phần gỗ ở vị trí vết bệnh bị biến màu, gỗ thường bị chuyển sang màu nâu đen hoặc màu xanh đen. Khi vỏ cây và gỗ bị chuyển màu, tán lá bắt đầu héo, nhưng lá vẫn chưa rụng. Sau một thời gian, lá bị khô, rụng và cây chết.

* **Biện pháp phòng trừ:**

Hạn chế trồng keo ở nơi có lượng mưa bình quân trên 2.400 mm/năm. Ở nơi đã xuất hiện bệnh trên cây keo chu kỳ trồng trước, cần xử lý thực bì và làm đất theo khuyến cáo của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn nhằm loại bỏ hoặc diệt trừ mầm bệnh. Nên trồng hỗn giao theo lô, các lô cạnh nhau cần trồng giống cây hoặc loài cây khác nhau. Cần luân canh loài cây, giống cây giữa các chu kỳ, đặc biệt từ chu kỳ 2 trở đi.

Thường xuyên kiểm tra, giám sát tình hình bệnh hại ít nhất 1 lần/tháng để sớm phát hiện bệnh và phòng trừ kịp thời.

Khi phát hiện rừng bị bệnh chết héo cây keo: Nếu tỷ lệ cây bị bệnh bình quân của lô rừng dưới 15% thì tiến hành chặt, mang ra khỏi rừng và đốt tiêu hủy; giữ lại các cây chưa có triệu chứng bị bệnh. Không tận thu các cây bị bệnh chết héo, không vận chuyển sang nơi khác.

Nếu tỷ lệ cây bị bệnh bình quân từ 16 đến 50% thì tiến hành chặt, mang ra khỏi rừng và tiêu hủy các cây bị chết héo. Đồng thời, áp dụng biện pháp hóa học

cục bộ theo đám (khi cây chết theo đám) hoặc toàn bộ lô (khi cây chết rải rác). Phun trừ bệnh bằng một trong các loại thuốc như Metaxyl 500WP, Manozeb 80WP, Lanomyl 680WP, Ridomid Gold 68WG... Chú ý pha thuốc với chất bám dính, nồng độ 3g hoạt chất/lít, liều lượng 400-600 lít dung dịch/ha, phun nhắc lại 2 lần, mỗi lần cách nhau 15 ngày.

Không tưới cảnh vào mùa mưa, không làm ra vết thương cơ giới cho cây vì nấm bệnh chỉ có thể xâm nhiễm qua vết thương gây bệnh cho cây.

2. Bệnh phấn trắng:

Do nấm *Oidium* sp gây ra. Nấm bệnh mọc trên bề mặt lá non, chồi non để hút dinh dưỡng làm cho lá xoắn lại, màu nâu vàng, khô chết, nhưng lá không rụng. Bệnh bắt đầu phát sinh vào tháng 11, nặng nhất là tháng 3 - 4. Trong điều kiện thích nghi và thời tiết âm u bệnh rất dễ lây lan thành dịch. Sợi nấm có thể qua đông trên đốm vàng của lá già để năm sau xâm nhiễm lá mới.

3. Bệnh đen thân

Do nấm *Macrophomina phaseolina* Tassi gây ra. Ban đầu gốc biến thành màu nâu, lá mất màu xanh, bệnh phát triển dần lên ngọn làm lá khô héo rũ xuống phần vỏ thân co ngót, tầng trong vỏ thối đen, xốp hoặc dạng bột.

Trong đó mọc nhiều hạch nấm màu đen. Nấm bệnh có thể xâm nhiễm vào phần gỗ, phần tủy gỗ biến thành màu nâu đen và lan dần đến phần rễ cây, nhỏ cây lên chỉ còn lại phần gỗ. *(đã xuất hiện trên cây keo 1-3 năm tuổi)*.

Trong mùa nắng nóng, nhiệt độ mặt đất lên cao, phần gốc cây bị tổn thương tạo điều kiện cho bệnh xâm nhập gây hại.

Ở những khu vực tích tụ nhiều nước, tỷ lệ cây bệnh càng tăng lên rõ rệt. Sau thời tiết mưa phùn 10 - 15 ngày bệnh bắt đầu phát sinh. Về sau tăng dần đến tháng 10. Nặng nhất là các tháng 6, 7, 8.

Biện pháp phòng trừ:

Khi bệnh được phát hiện sớm, việc phòng trừ bệnh cũng đạt được hiệu quả cao bằng việc chọn đúng thuốc diệt nấm.

Tuy nhiên việc phòng trừ các loại dịch bệnh nói chung cho các cây rừng thường có chi phí lớn. Một số giải pháp sau đây có thể được áp dụng:

- Khai thông nương rãnh nhằm hạn chế rừng trồng keo bị úng ngập sau những cơn mưa lớn là điều kiện thuận lợi cho nấm bệnh phát sinh, phát triển, lây lan và gây hại.

- Điều tra thường xuyên, phát hiện sớm các triệu chứng của bệnh. Khi bệnh mới xuất hiện, tỷ lệ bị bệnh còn ít, sử dụng thuốc Bordeaux nồng độ 1% phun hoặc quét lên các vết bị bệnh.

Hàng năm có thể bón chế phẩm nấm đối kháng *Trichoderma* vào xung quanh gốc cây, cũng làm cho tỷ lệ cây bị bệnh rất ít.

- Chặt bỏ toàn bộ cây bị chết hoặc nhiễm bệnh nặng đưa ra khỏi rừng để tiêu diệt nguồn xâm nhiễm.

- Không trồng các dòng quá mẫn cảm với bệnh gần các lô trồng keo.

- Chiến lược lâu dài và mang lại hiệu quả kinh tế cao là tuyển chọn các dòng, xuất xứ có khả năng kháng bệnh trồng trên các lập địa có nguy cơ mắc bệnh cao, đặc biệt những vùng có lượng mưa trên 2.000 mm/năm.

4. Sâu nâu đầu hai chấm trắng:

* **Đặc điểm gây hại:** thuộc họ ngài đêm (Noctuidae). Bộ cánh vẩy (Lepidoptera). Chúng gây hại làm giảm tăng trưởng rõ rệt. Nếu dịch sâu liên tiếp xảy ra, keo có thể bị chết từng chòm, tạo điều kiện cho các loài sâu hại thứ cấp xâm nhập.

*** Biện pháp phòng trừ:**

Điều tra theo dõi khi sâu có mật độ thấp chỉ việc tìm sâu ở quanh gốc cây, cách thân chính khoảng 60cm.

Phương pháp vật lý cơ giới: Ngăn chặn sâu bằng vòng dính. Để vòng dính phát huy hiệu quả keo phải được bôi kín toàn bộ vùng thân cây cách mặt đất 1,3m với bề rộng 8 – 10cm.

Biện pháp kỹ thuật lâm sinh: chủ yếu nhằm diệt trừ sâu nâu đầu 2 chấm trắng và sâu nâu vạch xám là biện pháp xử lý đất xung quanh thân cây.

Biện pháp sinh học: Sâu nâu và sâu vạch xám có nhiều thiên địch như côn trùng ăn thịt hoặc thuộc bộ bọ ngựa (Mantodea), họ kiến (Formicidae), động vật ăn sâu bọ như bò sát, lưỡng cư, côn trùng ký sinh như ong kén cánh tím, ong kén nâu vàng, ruồi ký sinh. Ong kén cánh tím làm cho sâu non chết hàng loạt, kén của loài ong này có thể dính bám trên thân hay lá cây. Ruồi ký sinh gây bệnh chết cho sâu non tuổi lớn và nhộng.

Biện pháp hóa học: Khi các phương pháp phòng trừ sâu khác không làm cho mật độ sâu giảm đi buộc phải dùng phương pháp hóa học để làm giảm nhanh mật độ sâu. Các loại thuốc có tác dụng vị độc, tiếp xúc được phép sử dụng đều có thể tiêu diệt sâu ăn lá keo, một số loại vừa có tác dụng tiếp xúc, vị độc và xông hơi hay nội hấp cũng có thể dùng được như Ofatox hoặc Sumithion...

5. Sâu đo ăn lá:

* **Tập tính:** Sâu trưởng thành sau khi vũ hóa di chuyển khá chậm chạp và thường đậu tại nơi gần nhộng nghỉ ngơi để cách giang rộng ra. Sau đó sâu trưởng thành cái đã tiết chất dẫn dụ sinh dục cùng với sâu trưởng thành đực ghép đôi rất nhanh giao phối xong con cái tìm nơi đẻ trứng. Trứng thường được đẻ thành từng đám, vị trí đẻ trứng thường ở thân, cành cây chỗ được che bóng. Loài Sâu đo ăn lá Keo tai tượng sâu trưởng thành có tính xu quang. Trong 1 năm sâu trưởng thành xuất hiện 5 đợt: Đợt 1 từ giữa tháng 2 đến giữa tháng 3; Đợt 2 từ cuối tháng

4 đến giữa tháng 5; Đợt 3 trong tháng 7; Đợt 4 giữa tháng 9 đến đầu tháng 10;
Đợt 5 từ giữa tháng 11 đến tháng 12.

*** Biện pháp phòng trừ:**

Kiểm dịch thực vật là một hệ thống các biện pháp kiểm tra phát hiện các loài sâu hại cùng với hàng hóa như hạt giống, cây con, lâm sản khác vận chuyển từ tỉnh này sang tỉnh khác, từ vùng này sang vùng khác và từ nước này sang nước khác

Khi tán lá bị sâu hại dưới 25% sử dụng bẫy đèn thời gian thực hiện vào lúc 6 giờ tối (mùa đông) và 7 giờ tối (mùa hè), thời điểm đặt bẫy khi sâu trưởng thành xuất hiện. Khoảng cách giữa các bẫy đèn 30m/cái và buổi sáng hôm sau tiến hành bắt.

Khi tán lá bị sâu hại từ 25 đến dưới 50%: Sử dụng thuốc trừ sâu sinh học có thành phần Nấm bạch cương (*Beauveria bassiana*) để phòng trừ ở giai đoạn sâu non từ tuổi 1 đến tuổi đến tuổi 3 vì thời điểm này sâu non sống tập trung trên tán lá, di chuyển chậm và sức chịu đựng kém, nên phun thuốc để phòng trừ thời điểm này sẽ hiệu quả. Đặc biệt lưu ý là phun thuốc vào buổi chiều mát (nếu trời không mưa) điều kiện thích hợp cho bào tử và hệ sợi phát triển tốt ở nhiệt độ từ 20 - 25°C và ẩm độ từ 80 - 90%.

Khi tán lá bị sâu hại từ 50% trở lên

- Ngưỡng phòng trừ: Tiến hành phun thuốc ngay khi mật độ sâu non trên 70 con/cây Keo tai tượng (QCVN 01-38:2010/BNNPTNT).

- Thời điểm phun: Phun khi sâu từ 1 tuổi đến 3 tuổi hiệu quả cao nhất. Đặc biệt lưu ý là phun thuốc hóa học vào buổi sáng sớm hoặc chiều tối (nếu trời không mưa).

Thuốc trừ sâu hóa học có hoạt chất Cypermethrin. Cách sử dụng: Phun thuốc đều cho toàn bộ cây và số lượng cây trong ô tiêu chuẩn hoặc trong vùng cần phun, phun từ chân đồi lên đỉnh đồi, phun xuôi theo chiều gió, khi tiến hành phun thuốc phải phun đồng loạt cho cả khu vực, cả vùng mới mong đạt hiệu quả cao.

Trong tình hình hiện nay công tác phát hiện sớm để quản lý sâu bệnh là điều kiện quyết định đến năng suất cây trồng. UBND xã đề nghị các Ông(bà) trưởng thôn và bà con nhân dân quan tâm thực hiện tốt các nội dung trên./.

Nơi nhận:

- Như kính gửi;
- Lưu NN.

**KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH**

Trịnh Minh Chung

